چشم‌انداز
جهان از دریچه اقتصاد
یکشنبه ● ۵ شهریور ۱۳۹۶ ● شماره صد و هفده
ATIYEHNO

مسیر روشن گردشگری ایران

ایندیپندنت در گزارشی می نویسد: از زمان لغو تحریم ها علیه ایران در سال ۲۰۱۶، صنعت گردشگری در ایران رشد قابل توجهی داشته است. اما تهدیدهای مکرر ترامپ مبنی بر خروج کشورش از برجام می تواند موانعی را در مسیر پیشرفت صنعت گردشگری ایران ایجاد کند.بر اساس این گزارش در سال ۲۰۱۶ بیش از ۵/۵میلیون گردشگر به ایران سفر کردند که حدود نیمی از آنها زائران شیعه از کشورهای خاورمیانه بودند و مابقی از کشورهای آمریکا، اروپا و جنوب و شرق آسیا به این کشور سفر کرده‌اند. درآمد حاصل از صنعت گردشگری برای اقتصاد ایران در سال ۲۰۱۶، ۸ میلیارد دلار برآورد شده بود.

تلاش‌های رئیس‌جمهور آمریکا برای متوقف کردن برجام فقط باعث باخت شرکت‌های آمریکایی به رقبای اروپایی‌شان شده است

رویای ترامپ؛ کابوس شرکت‌های آمریکایی

● آزاده افتخاری ●
● مترجم ●

در حالی که ایران از مزایای آزادی اقتصادی جدیدش استفاده می کند، شرکت های نفتی آمریکایی تنها ناظر فرصت های مغتنمی هستند که رقبای چینی، روسی و اروپایی با اشتیاق آنها را می ربایند؛ همان روندی که یک دهه قبل در عراق اتفاق افتاد.

دهه‌ها تحریمی که شرکت‌های نفتی آمریکایی را از معامله به ایران بر حذر می‌دارد در ترکیب با ضدیت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جدید آمریکا با توافق هسته‌ای فضای مناسبی را برای رقبای آمریکا در این کشور حاشیه خلیج فارس ایجاد کرده است. در حالی که ایران از مزایای آزادی اقتصادی جدیدش استفاده می‌کند، شرکت‌های نفتی آمریکایی تنها ناظر فرصت‌های مغتنمی هستند که رقبای چینی، روسی و اروپایی با اشتیاق آنها را می‌ربایند؛ همان روندی که یک دهه قبل در عراق اتفاق افتاد.

بلومبرگ در گزارشی در این زمینه می‌نویسد: شرکت‌های آمریکایی برای نزدیک به ۴۰ سال از سرمایه گذاری در ایران یا خرید نفت این کشور منع شده اند. این ممنوعیت پس از توافق هسته‌ای نیز لغو نشد و به این ترتیب شرکت‌های نفتی آمریکایی بزرگترین بازندگان این توافق لقب گرفتند.

کارشناسان بر این باورند که پتانسیل‌های صنعت انرژی ایران بسیار زیاد است و احیای زیرساخت‌ها و افزایش تولید به میلیاردها دلار سرمایه خارجی و فن آوری و دانش روز نیاز دارد که شرکت‌های بین المللی می‌توانند آن را تامین کنند. البته شرکت‌های غیر نفتی آمریکایی وضعیت بهتری دارند. استثناء فروش قطعات یدکی و هواپیما به ایران در قوانین تحریمی آمریکا موجب شد، شرکت بوئینگ بتواند قراردادی برای فروش ۱۲۰ فروند هواپیما به ایران ببندد که البته هنوز در مرحله بررسی در وزارت خزانه داری آمریکا قرار دارد.

اما اینکه بخش نفت آمریکا نتوانسته از لغو تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران سود ببرد، به این معنی نیست که شرکت‌های رقیب در دیگر کشورها نیز از این منفعت چشمپوشی می‌کنند. ایران چندی پیش لیستی از ۲۹ شرکت منتشر شد که برای فعالیت در پروژه‌های نفتی و گازی تایید شده‌اند و در ماه ژوئن نیز نام ۵ شرکت دیگر به آن افزوده شد. این فهرست شامل شل، انی، روسنف، گازپروم و سینوپک و شماری دیگر از شرکت‌های چینی است. البته برخی شرکت‌ها مانند بریتیش پترولیوم باوجود امکان فعالیت در ایران به دلیل اینکه روسای آنها شهروند آمریکا به شمار می‌روند برای برقراری روابط اقتصادی با مشکلات پیچیده‌ای مواجهند. همچنین مخالفت لفظی ترامپ با توافق هسته‌ای نیز به تردیدها در قبال سرمایه گذاری در ایران دامن می‌زند. دشواری‌های از سرگیری صادرات نفت ایران به اروپا در اوایل سال جاری از جمله شواهدی است که تاثیر موضع گیری‌های واشنگتن علیه توافق هسته‌ای را به تصویر می‌کشد.

این گزارش سپس ادامه داده مخالفت شفاهی ترامپ با برجام موجب شده است تردیدهایی درباره پایداری برجام در بین شرکت‌های خارجی به وجود آید و این مسئله می‌تواند سرعت سرمایه‌گذاری در ایران را کُند کند. اما این روند ادامه‌دار نخواهد بود و به تدریج سرعت ورود سرمایه‌های خارجی به ایران بیشتر خواهد شد.

این گزارش نوشته است: شرکت‌های بیمه نیز به دنبال این مخالفت‌ها، تمایلی برای تحت‌پوشش قرار دادن کشتی‌های ایران که قصد رفتن به بنادر اروپایی را داشتند، از خود نشان ندادند. همچنین، نگرانی بانک‌ها از بازگشت سریع تحریم‌های ایران یکی از موانع پروژه‌هایی است که هم‌اکنون در دست بررسی قرار دارد.

■ تاثیر تحریم‌ها

تحلیلگران می‌گویند همانگونه که از سرگیری صادرات نفت ایران نخست مورد توجه آسیایی‌ها قرار گفت و چین و هند پیش از اروپاییان واردات نفت از ایران را افزایش دادند، در بخش بالادستی گشایش بخش نفت و گاز ایران نیز احتمالا الگوی مشابهی تکرار می‌شود. در ماه‌های اخیر به تدریج قراردادهایی در این بخش منعقد شده است. بدون تردید توتال تا کنون بزرگترین آنها بوده که قرار است فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی که بزرگترین در جهان به شمار می‌رود را توسعه دهد. قراردادهای کوچکتری نیز با شرکت‌های چینی و روسی منعقد شده است. این کشورها برای مشارکت گسترده تر در صنعت انرژی ایران ابراز تمایل کرده‌اند و به نظر نمی رسد رهبران هیچیک از این کشورها با حضور شرکت‌هایشان در ایران و بهره مندی از پتانسیل‌های وسیع آن مخالف باشند. نتیجه هجوم فعالیت‌ها در عراق در سال ۲۰۱۰ ، نشانه‌ای است که آینده روند جاری در ایران را تصویر می‌کند. در عراق آن سال‌ها نیز تنها اکسون موبیل آمریکا حضور داشت و در مقابل شماری از شرکت‌های اروپایی، روسیه و آسیایی به سود سرشار ناشی از سرمایه گذاری در عراق دست یافتند.

■ رویای ترامپ

بلومبرگ با اشاره به این موارد نتیجه گرفته است: ترامپ احتمالاً آرزو دارد که به برجام پایان دهد و طرح‌های سرمایه گذاری را نیز به طور ناگهانی متوقف کند. او به طور قطع ماه گذشته به از بین بردن برجام نزدیک شد اما برای بازسازی ائتلاف بین المللی که «باراک اوباما» رئیس جمهور سابق آمریکا برای توافق با ایران برای محدود کردن برنامه هسته‌ای اش به وجود آورد، دچار مشکل خواهد بود. به گزارش آژانس بین المللی انرژی اتمی و بنا بر تایید واشنگتن، تهران به توافق هسته‌ای پایبند بوده و ترامپ نمی تواند متحدان خود در آنسوی آتلانتیک را برای مقابله با ایران مجاب کند. در حالی که ممکن است برخی کشورهای اروپایی با اکراه با اقدام آمریکایی در زمینه لغو توافق هسته‌ای همراه شوند، نمی توان انتظار داشت که روسیه و چین در این اقدام، آمریکا را همراهی کنند. زیرا روسیه و چین شرکای نزدیک ایران به شمار می‌روند و از سوی دیگر ترامپ از زمان به قدرت رسیدن در گرم کردن روابط خود با رهبران این کشورها موفق نبوده است. سابقه کوبا و کره شمالی نشان می‌دهد که ابزار تحریم‌ها توانایی‌های محدودی دارد و در نهایت بسیاری از کشورهای تحریم شده، بقا در دوران تحریم را می‌آموزند. بلومبرگ در پایان می‌نویسد: این حق واشنگتن است که بخواهد شرکت‌های خود را خارج از ایران نگه دارد، اما کار دشواری است که بخواهد شرکت‌های دیگر کشورهای جهان را از ورود به بازار ایران منع کند. شاید بتوان گفت علاقمندی ترامپ برای در انزوا نگه‌داشتن ایران بیش از اینکه برای ایران یک کابوس باشد، برای او تنها در حد یک رویا باقی می‌ماند. نمونه اخیر سرمایه گذاری رنو در ایران نشان می‌دهد که شرکت‌های اروپایی نیز مانند آسیایی‌ها به نسبت به خواسته واشنگتن برای پرهیز از تجارت با ایران بی توجهند.

نمای نزدیک

> ترامپ احتمالا آرزو دارد که به برجام پایان دهد و طرح‌های سرمایه گذاری را نیز به طور ناگهانی متوقف کند. او حتی به از بین بردن برجام نزدیک شد اما برای بازسازی ائتلاف بین المللی که «باراک اوباما» رئیس جمهور سابق آمریکا برای توافق با ایران برای محدود کردن برنامه هسته‌ای اش به وجود آورده، دچار مشکل خواهد بود

● دریچه ●
● منبع: فوربس ●

صنعت خودرو ایران به سرعت رشد می کند

شرکت خودروسازی رنوی فرانسه به تازگی قراردادی چند میلیون دلاری در تهران به امضا رسانده و توافق کرده که تولید محصولات خود در بازار ایران را افزایش دهد. این قرارداد ۸۰۰ میلیون دلاری برای تولید سالانه ۱۵۰ هزار دستگاه خودرو، بزرگترین قرارداد خارجی تاریخ صنعت خودروسازی ایران برای تولید خودرو توصیف شده است. قرارداد رنو پس از قرارداد میلیاردی توتال، یک پیروزی بزرگ برای حسن روحانی بود که به‌عنوان دوازدهمین رئیس‌جمهوری ایران سوگند یاد کرده است. او وعده داده بود با جذب سرمایه های خارجی موتور رشد اقتصادی را فعال کرده و فرصت های شغلی ایجاد کند. شرکت رنو، همانند رقیب خود پژوسیتروئن، قبل از تحریم‌ها نیز در ایران فعال بوده و از طریق سرمایه‌گذاری‌های مشترک که با دو شرکت سایپا و ایران خودرو انجام داده، ظرفیت تولید سالانه ۲۰۰ هزار خودرو در ایران را دارد. شرکت رنو می‌گوید، در نیمه نخست سال جاری میلادی، سهمش از بازار ایران حدود ۱۰ درصد بوده و میزان فروش به ۶۳ هزار و ۳۶۵ دستگاه رسیده که دو برابر رقم مدت مشابه سال گذشته است. با توجه به اضافه شدن ظرفیت تولید شرکت رنو در سایه قرارداد جدید، رنو موقعیت مناسبی در بازار رو به رشد ایران پیدا کرده است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که میزان فروش خودرو در ایران از حدود ۱/۳ میلیون دستگاه در سال گذشته به حدود ۲ میلیون دستگاه تا سال ۲۰۲۰ خواهد رسید. ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش مشارکت قطعه سازان داخلی از دیگر آثار مثبت قرارداد اخیر رنو به شمار می‌رود. «تیه‌ری بلوره» قائم‌مقام شرکت رنو گفت: رنو با حضور بدون وقفه در ایران از سال ۲۰۰۴ تعهد خود را ثابت کرده و امضای این قرار داد تعهد و خواست قوی ما را برای حضور بلند مدت در ایران تایید می‌کند. بر اساس اعلام مؤسسه سرمایه‌گذاری تورکوئیز پارتنرز که یک مؤسسه ایرانی است، میزان کل سرمایه‌گذاری مستقیم جذب‌شده به اقتصاد ایران در سال گذشته حدود ۳ میلیارد دلار بوده که هنوز کمتر از متوسط ۳/۶میلیارد دلار جذب‌شده بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ یعنی قبل از تشدید تحریم‌هاست. همچنین به‌رغم لغو تحریم‌ها، زمان بیشتری طول خواهد کشید تا میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران به رقم متوسط سال‌های گذشته برسد. این موسسه می‌گوید، ادامه برخی تحریم‌های آمریکا علیه ایران از جمله عواملی است که به نگرانی شرکت‌های خارجی در مورد سرمایه گذاری در ایران دامن می‌زند. اما در عین حال برخی موانع داخلی نیز وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به عدم وجود زیرساخت نرم در بخش‌هایی مانند بیمه و وجود نداشتن اطلاعات به زبان انگلیسی اشاره کرد. به هر ترتیب قراردادهایی مانند توتال و رنو، آغاز راه ورود سرمایه های خارجی به ایران به شمار می‌رود که سال ها از ایران دور مانده اند. پتانسیل های قوی ایران برای سرمایه گذاران خارجی در شرایطی که تحریم ها لغو شده اند، نمی تواند برای مدتی طولانی نادیده گرفته شود و الگوبرداری دیگر شرکت های اروپایی و آسیایی از توتال و رنو قابل پیش بینی خواهد بود.

* مطالب انتخاب شده از منابع خارجی الزاما بیان کننده دیدگاه‌های «آتیه‌نو» نیست